

Az európai borz és vörös róka niche-szegregációjának vizsgálata kotorékok elhelyezkedése alapján

Domonkos Dominika

Vadgazda mérnök szak, BSc, levelező

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem,

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék

Belső konzulens: Dr. Márton Mihály, egyetemi docens

Az európai borz (*Meles meles*) és a vörös róka (*Vulpes vulpes*) közepes testű, opportunistá ragadozók, amelyek számos térségben ugyanazokat a bűvő- és táplálékforrásokat használják. A fajok között mégsem tapasztalunk látványos, tartós konfliktust, ami az erőforrások időbeli és térbeli megosztását, vagyis niche-szegregációt feltételez. Dolgozatomban a két faj kotorékhely-választását és együttélésének helyi mintázatait vizsgáltam a Szabadkai-erdő homoktalajú, mozaikos élőhelyein, azzal a céllal, hogy részletesebb képet kapjak a kotorékhasználat, illetve a kotorékhely-választás különbségeiről. A vizsgálatot sávos becsléssel és terepbejárással végeztem, egy több, mint ezer hektáros mintaterületen, a szabadkai erdőben. A párhuzamos becselővonalak mentén minden észlelt kotorékot rögzítettem, illetve a fajra utaló terepi jeleket, valamint a lakottsági státuszt, a domináns vegetációt és a fő környezeti jellemzőket is. A kotorékok térbeli elhelyezkedését mobil térképező alkalmazással rögzített koordináták és QGIS-alapú feldolgozás segítségével elemeztem.

Eredményeim szerint a lakott kotorékok döntően lombos erdőkben, valamint cserjés-gyeptársulásokban helyezkedtek el, míg kiterjedt, fedetlen nyílt felszínen és túlevelű állományban nem találtam aktív kotorékokat. A mintaterületen a vörös róka bizonyult domináns kotorékhasználó fajnak, a borz ritkábban, de stabilan jelen volt. Egy esetben találtam közös, feltehetően időben megosztott kotorékokat. A kotorékok jellemzően laza, jól ásható homoktalajhoz kötődtek, viszonylag szűk tengerszint feletti magassági tartományban.

A kapott mintázatok összhangban állnak a nemzetközi szakirodalom által jelzett élőhely-preferencia vizsgálatok eredményeivel: mindkét faj számára kulcsszerepűek a takarást biztosító, mozaikos élőhelyek és erdőszegélyek, míg a zavarásnak kitett, nyílt területek kevésbé bizonyultak alkalmas helynek a kotorékhely-választásra.